

**Вермієнко Т.Г. – к.е.н., доцент, Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон, Україна
ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО
МЕХАНІЗМУ ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

На особливості формування, ефективного функціонування та вдосконалення організаційно-економічного механізму фінансового забезпечення діяльності аграрних підприємств впливає численний комплекс чинників, які можна виокремити у блоки. Передусім це організаційно-економічні елементи, які містять у собі:

1) владні та ринкові інструменти (державне, регіональне, інституціональне регулювання та саморегулювання);

2) організаційні важелі (організація управління, система планування, маркетинг і зовнішньоекономічна діяльність, організація ринкової інфраструктури, механізм лізингу та оренди);

3) економічні важелі (інноваційно-інвестиційні заходи, фінансово-кредитний механізм, страхування та оподаткування, ціноутворення, мотиваційний потенціал, стимулювання підвищення конкурентоспроможності).

Також це функціональні і забезпечувальні елементи, які складаються з фінансового забезпечення (за рахунок власного, позичкового капіталу і залучених засобів) та із забезпечувальних систем (правової, кадрової, нормативно-регулюючої, інформаційної, консалтингу) [1].

Для пошуку шляхів удосконалення моделі раціонального організаційно-економічного механізму фінансового забезпечення діяльності аграрних підприємств необхідно враховувати різноманітні принципи: децентралізації, компактності, інтенсивності, скорочення проміжних ланок, діалектичної взаємодії саморегуляції з державним регулюванням, гнучкості, відкритості, адекватності соціально-економічній ситуації та ін.

Для забезпечення фінансовими ресурсами аграрних підприємств необхідний фінансовий інститут, який сприяв би руху тимчасово вільних коштів у їх розпорядження. Існуючі фінансові інститути не орієнтовані на інтереси підприємств агросфери. Насамперед це зумовлюється тим, що в умовах України банки надають переважно короткострокові кредити під заставу, вартість якої набагато перевищує надану позику. Водночас, як відомо, для діяльності аграрних підприємств найпривабливішими є довгострокові банківські кредити, бо це впливає із специфіки галузі сільського господарства. У зв'язку з цим потрібно встановити диференційовані строки видачі короткострокових кредитів для окремих галузей АПК (аграрні, переробні, заготівельні, торгові), диференційовані процентні ставки для різних галузей народного господарства залежно від швидкості обороту капіталу зі збереженням середньої ставки загалом у народному господарстві, дозволити банкам брати участь у виробничій діяльності (у тому числі бути власником виробничих підприємств) та у всіх видах управління їх діяльністю, ввести пільгове оподаткування та знизити економічні нормативи комерційним банкам,

що стосуються кредитного обслуговування аграрних товаровиробників, запровадити систему страхового забезпечення діяльності кредитних структур, які обслуговують аграрну сферу, передбачати страхування кредитів (внутрішніх і зовнішніх) та всіх різновидів застави [2].

Перебудову організаційно-економічного механізму на господарському рівні треба розпочинати із запровадження на аграрних підприємствах планування та нормування оборотних засобів. Запровадження нормування, у свою чергу, сприятиме:

- визначенню нормованих оборотних засобів і об'єктивної потреби у власних оборотних коштах шляхом аналізу фінансового стану кожного аграрного підприємства;

- активному управлінню цими ресурсами банками: складання господарствами щомісячного фінансового плану з урахуванням нормативу власних оборотних коштів і визначення на кожний період потреби у кредитах і інше.

В Україні та інших постсоціалістичних країнах планування почали замінювати прогнозуванням, тобто показниками-орієнтирами, не обов'язковими для виконання. Звідси прогнозування поступово стає одним із елементів управління економікою нашої країни, повністю замінюючи планування. Світовий досвід свідчить, що планування можна замінити прогнозуванням лише за умов стійкого економічного становища та успішного функціонування економіки. В умовах невизначеності планування на аграрних підприємствах є одним із шляхів удосконалення організаційно-економічного механізму фінансування. Такої думки дотримуються вітчизняні та зарубіжні економісти [3].

Отже, вдосконалення та реформування організаційно-економічного механізму фінансування підприємств аграрної сфери потребує вирішення таких завдань, як докорінна перебудова організації управління їх фінансово-економічної діяльності, розробку і уточнення функціональних обов'язків та прав керівників і спеціалістів та ін. Серед напрямів удосконалення цього механізму, також можна виокремити: розробку плану прогнозу фінансово-економічної діяльності, проведення маржинального аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства, застосування системи оціночних показників і нормативів, що характеризують ефективність функціонування організаційно-економічного механізму фінансового забезпечення діяльності аграрних підприємств, введення системи бюджетування, розробку пропозицій щодо вдосконалення кредитної, податкової системи, страхування, амортизаційних відрахувань, корпоратизації та ін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Жидяк О.Р. Проблеми вдосконалення механізму фінансування підприємницьких структур аграрної сфери / О.Р. Жидяк // Бізнес-інформ. – 2013. – № 2. – С.139-141.

2. Танклевська Н. С. Фінансова політика сталого розвитку аграрних підприємств України: теорія, методологія, практика : монографія / Н. С. Танклевська. – Херсон : Айлант, 2010. – 376 с.

3. Саблук П. Т. Соціально-економічна модель пост реформованого розвитку агропромислового виробництва в Україні / П. Т. Саблук // Матеріали Других Всеукраїнських зборів вчених економістів-аграрників. – Економіка АПК – 2000. – № 2. – С. 4 – 25.